

Zminijietna tintervista lil Marthese Formosa mill-Koperattiva Kummerċ Ġust. (Segwi l-intervista kollha f'paġna 4).

Il-Poplu Grieg b'Vot Kontra l-Awsteritá.

Il-maġġoranza tal-poplu fil-Greċja reġa ivvota 61.5% tal-voti kontra l-politika Ewropeja ta' Awsteritá. Politika li gábet lill-Greċja f' xifer falliment, faqar, qgħad u prekarjetá.

Dan irrizultat wera l-perseveranza li għandu l-poplu Grieg. Il-vot 'LE' tal-poplu kien rizultat tal-politika 'popolista' ibbażata fuq il-biża li mxiet bih il-Kummissjoni Ewropeja ta' Juncker, il-Kanċillier Germaniż Angela Merkel, flimkien ma' IMF u ECB.

Ta' sodisfazzjoni kbir għalina kien is-solidarjetá kbira li nġhatat lill-poplu Grieg u l-Gvern ta' Syriza minn numru kbir ta' partiti u movimenti Xellugin minn madwar l-Ewropa, fosthom Malta.

Gewwa...

- **L-Editorjal**
- **Is-soċjalizmu fir-Russja qabel ir-Revoluzzjoni**
- Alfred Consiglio
- **Il-Fenomenu tal-Front**
- Michael Briguglio
- **Appell lill-Kunsilli Lokali**
- The Clean Food Movement
- **The Gap Between The Rich and Poor in the World**
- Sammy Camilleri
- **Intervista ma' Sergio Chavez - 'Il-Ġlieda Globali Kontra l-Isfruttament'**

Zminijietna

www.zminijietna.org

www.zminijietna.blogspot.com

https://twitter.com/Zminijietna

Vol.5 Nru. 27

Lulju - Settembru 2015

40c

"L-ODZ Mhedded minn aktar Żvilupp".

Front Kollettiv Favur l-Ambjent

Il-Kwistjoni f'Malta ta' aktar żvilupp laqgħet livell insostenibbli u perikoluż. Iz-żoni urbani saru ġungla wahda tal-konkrit. Ma għadekx tista' tiddefenixxi liema huma l-konfini li jifirdu raħal minn ieħor, jew belt minn oħra. Filwaqt li qed issir din il-ħsara kollha, ma' 70,000 propjetá hija vojta.

Fir-rigward ta' ODZ, il-proposti u miżuri mħabbra mil-Gvern huma 'attakk dirett' lejn il-qafas regolamentari; li suppost iħares u jirregolarizza ta' x'jista' u ma jistax isir fl-ODZ. U hawn fejn iqum it-thassib.

Kien f'waqtu għalhekk l-inizzjattiva li tiegħet minn numru ta' persuni u attivisti minn kull sfera tas-soċjetá li nġhaqdu flimkien biex jikkonfrontaw din il-politika. Politika li żgur m'għandhiex tiġi ittollerata. (Ritratt juri l-attendenza kbira ta' nies fil-Belt Valletta favur li jiġi mħares iż-Żonqor)

Wiehed jistaqsi, għala l-Gvern ħareġ sejħa ta' nteress lill-iżviluppaturi sabiex jressqu l-quddiem numru ta' proposti għall-proġetti ta' certu kobor f'żoni li fil-maġġor parti tagħhom żgur li se jkun barra l-konfini tal-iżvilupp?

S'intendi dawn il-proposti mħumiex la bbażati fuq studju, m'għandhomx l-approvazzjoni tal-MEPA, u għalhekk jmorru direttament kontra l-istess liġijiet eżistendi tal-MEPA.

Ligi oħra kontroversjali li dahlet mil-Gvern kienet fuq l-agroturizmu li minflok ma' ncentivat l-użu ta' bini eżistendi f'żoni barra żoni tal-iżvilupp biex isir tali proġett, fetħet it-triq biex aktar art agrikola

l-konfini tal-iżvilupp fl-2006 hija hajja wkoll llum.

Il-konsistenza li wrew matul iż-żmien dawn l-għaqdjet u individwi hi ta' min ifaħħarha.

Wiehed jistenna l-istess haġa mil-klassi politika f'Malta. U jagħmel sew li l-Front Ħarsien ODZ jagħfas fuq dan il-prinċipju. Il-ħsara li ssir fuq l-ambjent hija irriversibbli.

Il-Papa fl-Enċiklika tiegħu dwar l-ambjent ukoll tkellem dwar il-ħsara li qed jagħmel il-bniedem fuq l-ambjent. Il-Papa ikkundanna wkoll is-sistema kapitalista li thares biss lejn il-profit.

Ta' minn ifaħħar ukoll in-numru ta' organizzazzjonijiet li qed jappoġġjaw is-sejħa tal-Front Ħarsien ODZ li sa llum jinkludu dawn l-organizzazzjonijiet: *Moviment Graffiti, Friends of the Earth, Flimkien Għal Ambjent Aħjar, Integra Foundation, Nature Trust, Żminijietna - Voice of the Left, The Critical Institute, ADŽ - Alternattiva Demokratika Żgħażaġh, Why Not?, Greenhouse - Malta, Gender Liberation, Jesuits, Kopin, Ramblers Association, Birdlife Malta, MOAM, MKSU, KSU, Theatre Anon, KKG, Friends of Marsascala, Organisation Friendship in Diversity, Students Philosophical Society, Aditus, Youth for the Environment, PHROM, Alternattiva Demokratika - The Green Party, u l-Partit Komunista Malti.*

tingħata għall-iżvilupp. Dana jfisser li filwaqt qed indaħhlu ligi li fil-prinċipju hi tajba għax tippromwovi l-agroturizmu u l-benessere tas-settur agrikolu, fl-istess nifs qed nagħtu lok biex aktar art agrikola tinqered. L-istess ligi wkoll hi nieqsa mill-kunċett ta' eko-turizmu.

Fir-rigward taż-Żonqor, fejn il-Gvern qed jagħti aċċess lill-investitur barrani biex jibni Università privata fuq art agrikola f'żona barra l-konfini tal-iżvilupp hija inaċċettabbli.

Jekk ser nifthu l-ODZ għall-iżviluppatur privat, allura nistgħu nżarmaw il-liġijiet eżistendi kollha li jissalvagwardjaw l-art kollha naturali, ekoloġika, u agrikola li sa llum għada mħiex mittiefsa. L-istess din il-prassi tapplika għall-Istituzzjonijiet tal-Knisja.

L-ispiritu ta' kundanna li kienet saret lill-Gvern preċedenti mil-ambjentalisti, għaqdjet politiċi u soċjali kontra li jiġu estizi

Is-Socjalizmu fir-Russja Qabel ir-Rivoluzzjoni

minn Alfred Consiglio

Kienet l-istennija ta' Marx li l-Marxiżmu l-ewwel jaqbad l-għeruf fil-Ġermanja. Madankollu, pajjizi oħrajn ipproduċew hafna rivoluzzjonarji.

Fir-Russja l-gruppi rivoluzzjonarji kellhom itejjbu s-sigurtà għall-kumplotti tagħhom. Il-moviment rivoluzzjonarju, li ma kellu ebda opportunità għal parteċipazzjoni pozzittiva fil-hajja pubblika, sar iffissat bit-teorija. Orjentazzjoni teoretika għolja kienet integrata fil-hajja ta' ribelljoni kontra l-awtoritajiet. Kien hemm ukoll tendenza għal eloġju lejn il-mexxej ta' xi għaqda rivoluzzjonarja; xi mexxejja bennew il-ftahir u rażżnu krudement kull oppożizzjoni.

Sal-1880 ir-rivoluzzjonarji Russi sostnew l-assjoma li s-socjalizmu tagħhom għandu jagħti kont tan-natura agrarja tal-ekonomija. Il-hassieba rivoluzzjonarji għamlu li setgħu billi pproponew li jpoġġu lill-bdiewa fil-qalba tal-ideat tagħhom. Però, il-bdiewa kienu indifferenti għal sejhiet għal rivoluzzjoni. Mat-tkabbir ta' fabbriki u ferroviji, hafna soċjalisti bdew jinnegaw li dan kien għadu realistiku li jserrah it-tama fi bdiewa li kienu destinati li jwettqu l-Istorja.

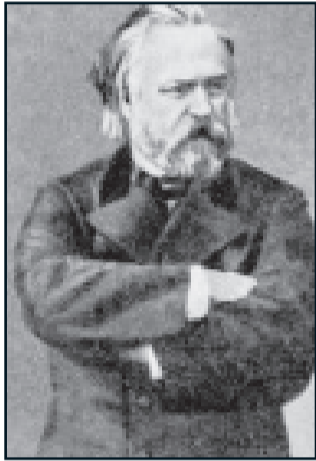
Georgi Plekhanov (1857-1918) iddikjara li r-Russja kienet ġa qabdet it-triq ekonomika tal-qawwiet kapitalisti. Minflok, il-bdiewa jkunu l-haddiema li jmessu r-rivoluzzjoni. Skond Plekhanov, is-soluzzjoni kienet li jadottaw il-Marxiżmu. Huwa u shabu kienu harbu lejn l-Isvizzera; hemmhekk iltaqgħu ma' Vera Zasulich (1849-1919), li kienet tifforma parti minn grupp ta' rivoluzzjonarji. Ċrieki ta' segwaċi faqqsu f'San Pietruburgu, Vilnius u Tbilisi.

Sal-1890 dawn iċ-ċrieki kienu x-xejriet enerġiċi tal-moviment rivoluzzjonarju. Huma mmiraw li joholqu partit u f'Marzu 1898 sar l-ewwel kungress f'Minsk.

Ġemgħa ta' uffiċjali Russi, membri tas-socjetà sigrieta Zemlya i Volya qamu kontra t-tzar, iżda l-irvell tagħhom falla u l-mexxejja ġew mgħallqin. Fl-1860 kien għad ma kien hemm moviment laburista u l-Populisti

xxaqilbu lejn terroriżmu u fidi fil-bidwi. Sergey Nechaev (1847-1882) kien il-mexxej ta' grupp ta' studenti rivoluzzjonarji.

Fost ir-rivoluzzjonarji kien hemm fazzjonijiet sa mill-bidu. Il-klaxx tat-twemmin kien magħmul aktar ahrax bl-antagoniżmu personali. Karl Marx minn naha u Mikhail Bakunin minn naha l-oħra.

Herzen

Mikhail Bakunin (1814-1876) kien membru tal-aristokrazija sidien l-art. It-twemmin tiegħu kien li jifli l-idea ta' 'helsien'. Il-kelma 'stat' għalih kienet t'fisser il-hażen kollu li għandu jkun imbarri mid-dinja. Huwa fittex ugwaljanza kif ukoll helsien, u għalhekk wiehed mill-obiettivi mmedjati tiegħu kien l-abolixxar tad-dritt tal-wirt.

Bakunin mar Berlin fl-1840 u kien hemm li mar fuq ix-xellug estrem tal-firxa politika. Fl-1843 mar Parigi fejn iltaqa' ma' Wilhelm Weitling u sar ukoll konnoxxenti ta' Marx.

Bakunin

Bhala temperament, Bakunin kien viċin hafna tad-Diċembristi, il-grupp ta' uffiċjali li f'Diċembru 1825 qamu kontra t-tzar. Huwa kien bniedem ta' azzjoni aktar milli hassieb. Meta fl-1861 harab minn habs fis-Siberja, huwa mar l-Amerika.

Kontemporanju ta' Bakunin kien Alexander Herzen (1812-1870) li ta' spiss jissejjah missier is-socjalizmu Russu. Huwa kien it-tifel illegittimu ta' nobbli Russu. Herzen ma lagħab ebda parti importanti fil-ġrajjet tal-1848. Fl-1852 mar jgħix Londra minn fejn nieda dawk il-ġurnali li ġibdu l-attenzjoni ta' qarrejja Franciżi u Ġermaniżi. Bl-ghajjnuna ta' Pollakki huwa waqqaf il-Free Russia Press u ppubblika My Past and Thoughts.

Bakunin ghen biex jnitnieda moviment terroristiku fir-Russja magħmul minn intelletwali u kommess lejn twemmin imnissel mis-Slavofiliżmu ta' zghożitu. Il-wirt ta' Bakunin mexa taht il-bandiera sewda tal-anarkiżmu jew dik sewda u hamra tas-sindikaliżmu.

Bakunin ittraduċa fi kliem dak li

l-bidwi Russu hass rigward iċ-ċiviltà mibnija bi skapitù tiegħu. L-anarkiżmu kien destinat li jitwettaq minn nies li għalihom helsien ma kienx ifisser qerda. Peter Kropotkin (1842-1921) stabbilixxa li l-anarkiżmu bhala duttrina mhux bilfors fisser kemm barbariżmu jew il-kult ta' vjolenta. Huwa ttama li meta t-taqlib jasal ikun hemm lanqas numru ta' vittimi.

Minkejja l-isforzi ta' Bakunin biex jimmobilizza l-haddiema f'qar, l-uniċi suċċessi li kellu kienu mal-istudenti. Il-Populisti, li fl-1874 marru fost il-poplu, kienu affetwati b'mod vag bid-duttrina tiegħu. Meta Nechaev fisser il-logika li ebda socjetà ma tista topera għajr meta tkun disposta li tissubordina lejn direttorat appuntat u investit b'poteri ta' hajja u mewt fuq is-segwaċi, Bakunin qata' kull kuntatt miegħu.

Nikolas Chernyshevsky (1828-1889) kien hassieb demokratiku. It-trattament krudil li ha minn għand l-awtoritajiet ispira reazzjoni vjolenti fost zghazagh li qiemu l-memorja tiegħu. Wiehed mill-allievi tiegħu, Dimitri Pisarev (1840-1868) irreaġixxa għall-arrest ta' Chernyshevsky fl-1862

billi żviluppa xorta ta' elitizmu. Chernyshevsky twieled f'Saratov, bin patri ortodoss. Għal xi snin kien editur tal-ġurnal letterarju Sovremenik (Il-Kontemporanju). Huwa kien il-missier tal-Populizmu; fis-sajf tal-1874 ġgajta ta' zghazagh marru fil-villaġġi qalb il-kotra biex iqanqluha mill-letarġija, attentat li falla u li wassal lil xi whud minnhom jadottaw it-terroriżmu. F'Marzu 1881 hames zghazagh, membri ta' Narodnaya Volya (Ir-Rieda tal-Poplu) sfaw arrestati wara li kien assassinat it-tzar Alessandru II. Iz-zghazagh kienu arrestati fl-1887 u kkundannati għal mewt. Fosthom kien hemm Alexander Ulyanov (1866-1887), hu student storbuż, li kellu jqanqal rivoluzzjoni fir-Russja fl-1917, li

Lavrov

regħdet lid-dinja. L-erbazghazagh l-oħra f'it kienu magħrufin, Vasily Generalov (1867-1887), Pakhomiy Adreyushkin (1865-1887), Vasily Osipov (1865-1887) u Petr Shevyrov (1863-1887). Dawn iż-zghazagh kienu l-aħħar minn generazzjoni ta' idealisti romantiċi

ddedikati lejn il-kawża tal-kotra mirfusa.

Għalkemm Chernyshevsky jista jissejjah pre-marxist, però mhux xi prekursur tal-bolxevizmu, għalkemm Lenin ammirah. Sa fejn għandu x'jaqsam, tattiči politiċi kienu kkonċernaw lill-istudent ribell Petr G. Zaichnevsky (1842-1896), membru ta' Young Russia fl-1860 li kienet qrib tal-mudell bolxevist ta' rivoluzzjonarji professjonali. Il-wirt ta' Young Russia kien ipprizervat minn Petr Tkachev (1844-1886) li meta harab lejn l-Isvizzera ssieheb mal-Blanquisti.

Nachaev

Tkachev iddefenda dittatorjat politiku li johroġ minn kolp ta' stat. Madankollu, kien hemm veduta oħra fil-kurrent Populist, u din kienet is-socjalizmu evoluzzjonarju ta' Petr

Tkachev

Lavrov (1823-1900) li għalkemm kien habib ta' Marx u Engels, ma kienx jaqbel mal-filosofija u l-vizzjoni politika tagħhom.

Lavrov poġġa t-tama tiegħu fi propaganda paċifika u edukazzjoni. Huwa fis-snin 1870jiet espona l-verzjoni tiegħu ta' socjalizmu filwaqt li t-terroristi ta' Narodnaya Volya mxew f'direzzjoni oħra. Kien possibli għal rivoluzzjonarji li jiddeskrivu lilhom soċjalisti, u kellhom għażla bejn il-Ġakobiniżmu ta' Tkachev, l-anarkiżmu ta' Bakunin jew it-tama fl-intelliġenja ta' Lavrov bhala li strata soċjali li gradwalment teduka lill-kotra u xxerred is-socjalizmu.

Il-ktieb Capital ta' Marx kien ippubblikat fir-Russja fl-1872, u kien tqil u bla gost biex jinfluwenza mhux aktar minn minoranza. Wiehed minn dawn kien Georgi Plekhanov. L-interpretazzjoni tal-Marxiżmu minn Plekhanov offriet lil zghazagh Russi filosofija obbjettiva bbażata fuq ragunar eukonomiku u t-twemmin li, illum jew għada, tfaqqqa f'tilwiem bejn il-kapitalisti u l-proletarjat.

Fost il-hafna zghazagh segwaċi ta' Plekhanov kien hemm Vladimir Ilyich Ulyanov (1870-1924), magħruf aħjar bhala Lenin.

Referenzi:

1. Isaiah Berlin: Russian Thinkers, London 1972.
2. Mikhail Bakunin: Statehood and Anarchy.
3. Donald Sassoon: One Hundred Years of Socialism: The West European Left in the Twentieth Century, London 1997.

Editorjal

Is-Settur tas-Sahha fi Krizi!!!

Dan l-ahhar kelli ċ-ċans nisma' dibatittu fuq ix-xandir fejn ha sehem fost oħrajn rappreżentant ewlieni mis-settur tas-sahha privat. Minnufih fhimt li dan is-settur jinsab fi krizi.

Il-kelliem mis-settur privat ma waqafx jilmenta li l-istat qed jidhol kullimkien u mhux iħallihom spazju joperaw. Ta' min ifakkar li l-isparijiet u kliniċi privati ifaqqsu bil-kbir taht it-tmexxija tal-Gvern Konservattiv.

Għal gvern bħal dan kwalunkwe xamma ta' stat hija anathema u jrid kollox f'idejn il-privat. It-tattika tagħhom dejjem kienet li jhallu s-servizz statali jitmeme halli l-poplu jibda jgerger u jaċċetta bla protesta il-privatizzazzjoni.

Filkaż tas-servizz tas-sahha f'Malta l-'imma' ewlenija kienet id-dewmien fil-operazzjonijiet u l-kura.

Ma naqas li l-privat juża dan il-fatt għall-propaganda. Nemmen li dawn il-problemi qed jgħibu bil-mizuri li ha l-gvern prezenti. Ta' min jgħid li l-maġġoranża ta' l-isparijiet, kliniċi u entitajiet oħra privati f'dan il-qasam ilhom li għalqu, kieku ma kienx għall-kuntratti li jagħtihom l-istat.

Il-kelliem tas-settur privat qal li l-poplu huwa ċuċ għax mhux jintebah li ilu jhallas minn imniehru f'taxxi u bolol tas-sigurtà nazzjonali biex ikollu dan is-servizz statali. Mur obsor!

Jidher li dan jrid li l-poplu jhallas lill-kumpaniji s'intendi privati, biex żgur, dawn jagħmlu l-profitt minn fuq il-marid.

Dan l-ahhar kont qed nara program Amerikan fejn irriżulta li l-attur ewlieni kellu bżonn aktar minn \$150'000 għall-kura tat-tumur li kellu.

Peress li l-insurance ma' kienetx se tagħmel tajjeb għas-somma, intefa' jipproduċi u jbiegħ id-drogi. Hawn Malta din il-kura hija b'xejn.

Il-Maltin kollha ta' liema kulur huma, għandhom ikunu grati lill-gvernijiet tal-Ħaddiema li matul is-snin bnew u rawwmu s-servizz tas-sahha u barra minnekk iprotegiewh mill-kilba tal-privat.

Nittamaw li dan il-gvern li jisthi jgħid li huwa tal-ħaddiema ma jinsiex il-wegħda tiegħu li jiprotegi dan is-servizz u mhux idaħħal bil-moħbi il-privatizzazzjoni.

Il-Kummerċjalizzazzjoni tal-qasam tas-sahha f'Malta ma jawgurax tajjeb biex dan is-settur jibqa' wiehed pubbliku, ta' kwalità tajba, bla hlas u fejn il-kundizzjonijiet tal-ħaddiema jkunu tajba. Wiehed jistenna aktar reazzjoni mil-Unjins.

L-Għaqda Żminijietna -Lehen ix-Xellug

Żminijietna -Lehen ix-Xellug huwa moviment xellugi u jinkludi membri tal-Partit Komunista, il-Partit Laburista, l-Alternativa Demokratika, ħaddiema, akkademiċi, studenti, trejd unionisti, gurnalisti u pensjonanti.

Żminijietna hija l-lehen tax-xellug. Il-mira ewlenija hi li l-għaqda jkollha preżenza ikbar fis-soċjetà permezz ta' attivizmu minn perspettiva xellugija, b'emfażi fuq il-prinċipji ta' l-ugwaljanza, ġustizzja soċjali u sostenibilità ekoloġika.

Din ir-rivista hija wahda mill-hidmiet ta' l-Għaqda u wiehed jista' jabbona permezz ta' ċekk jew money order ta' €5 indirizzati lil Żminijietna: P.O Box 35 Sliema. SLM1000 jew BOV account number 40013290155

Kull korrispondenza għandha tintbagħat fl-indirizz ta' hawn fuq jew zminijietna@yahoo.com

Il-kitbiet fir-rivista huma l-fehmiet u opinjonijiet tal-kittieba u mhux bil-fors jirriflettu l-policy ufficjali ta' l-Għaqda Żminijietna. Ir-riklami huma bi hlas.

Il-gazzetta Żminijietna hija pubblikazzjoni ta' kull tlett xhur ta' l-Għaqda Żminijietna. Disinn KoPri Koperattiva u stampar Union Print, Marsa.

Il-Fenomeni tal-Front

minn Michael Briguglio

Il-protesta #savezonqor tal-Front Harsien ODZ, nhar is-Sibt 20 ta' Ġunju, kitbet l-istorja għal bosta raġunijiet.

Din kienet l-ikbar protesta awtonoma li qatt organizzat is-soċjetà ċivili Maltija, mingħajr indhil ta' partiti politiċi. Kien hemm madwar 3,000 u 4,000 persuna li honqu triq ir-Repubblika, fil-Belt Valletta.

Is-soltu, huma biss il-partiti jew unjins kbar li jirnexxihom jigħdbu folol daqshekk kbar, speċjalment minħabba l-ammont ta' membri li għandhom. Izda anke hawnhekk, dan l-ahhar kien hemm tnaqqis ta' attendenza għal bosta attivitajiet, u għalhekk l-attendenza massiva għall-protesta tal-Front kienet iktar sinjifikanti.

Apparti minn hekk, protesti ambjentali kbar li saru taht l-amministrazzjoni preċedenti taht Gvern Nazzjonalista għdbu madwar 500 ruh – u kienu meqjusin suċċess.

Il-Front Harsien ODZ jippreżenta fenomenu ġdid fil-politika Maltija,

u fl-istess hin jiċċelebra t-tajjeb ta' attivizmu ambjentali li kien hemm fis-snin ta' qabel.

Il-Front jibni fuq ambjentalizmu tas-sittinijiet, ambjentalizmu iktar militanti mit-tmeninijiet il-quddiem, u l-istrategija inklussiva

ta' kampanji li kisbu suċċess bħal tal-Front Kontra l-Golf Kors fir-Rabat.

Il-Front għandu appoġġ ta' iktar minn 30 organizzazzjoni, u m'għandu l-ebda intenzjoni li jiehu posthom, izda, li jahdem b'mod inklussiv, lil'hinn mis-settarjanizmu jew partiġġjanizmu, fejn kulhadd jista' jahdem flimkien.

Dawk attivi fil-Front Harsien ODZ jirrispondu lill-istess Front

u mhux lill-għaqda li magħhom huma msieħba. Deċizzjonijiet fil-Front isiru b'mod orizzontali u demokratiku, u attivisti m'għandhomx bżonn approvazzjoni ta' xi għaqda biex jipparteċipaw fit-tehd tad-deċizzjonijiet.

Hemm attivisti fil-front li ilhom attivi iktar minn 20 sena. Oħrajn ilhom attivi għal dawn l-ahhar snin, u oħrajn huma ġodda fil-mewġa ġdida ta' attivizmu fis-soċjetà ċivili.

Hemm attivisti li huma

kunsilliera, oħrajn gurnalisti, oħrajn akkademiċi minn dixxiplini varji, u oħrajn li huma studenti, attivisti u ċittadini b'interess ambjentali u fil-ġid komuni. Il-Front issa jrid jiżgura li jibqa' awtonomu u li ma jaqax għat-tentazzjoni ta' ko-opzjoni.

Il-Front m'huwiex maħkum minn ġlied intern, partiġġjanizmu jew primadonnizmu politiku. Għall-kuntrarju, kull attivist għandu rwol importanti, u

l-Front juża pjattaformi differenti għall-attivizmu. Dan jinkludi l-media soċjali, protesti, dibattiti pubbliċi, networking u attivizmu 'grassroots'.

Il-Front jirrapreżenta l-mument ta' attivizmu mhux partiġġjan, f'kuntest ta' kuxjenza ambjentali li dejjem qed tikber, u taht Gvern Laburista li qed isir inqas trasparenti, iktar arroganti u iktar merkantili f'politika li qed tbiegħ il-ġid komuni.

Apoloġisti ultra-partiġġjani qed jagħmlu dak kollu li jistgħu biex iżebillu lill-Front Harsien ODZ. Izda b'mod politkament xejn analitiku, qed jinjoraw il-mewġa li qed tikber fis-soċjetà ċivili Maltija. Dan jagħti iktar inċentiv lill-Front biex jitellem kontra s-serq tal-wirt ambjentali Malti.

“F”Sistema Ekonomika Kapitalista, Min jaħdem l-aktar, jithallas l-inqas”

X'inhu r-rwol tiegħek fil-Koperattiva Kummerc Ġust?

Jiena bhalissa nokkupa l-kariga ta' Uffiċjal Amministrattiv mal-Koperattiva Kummerc Ġust.

Il-KKG hija mhaddma l-aktar mil-volontiera. B'kollox preżentament għandna ma' l-għoxrin volontier, wħud minnhom barranin. Il-Koperattiva għandha wkoll hanut li jbiegħ il-prodotti tal-Kummerc Ġust u l-hanut qiegħed fi Triq San Pawl, ġewwa l-Belt Valletta. Il-hanut infetħa fl-1998, waqt li l-Koperattiva giet iffurmata fl-1996.

Bażikament xi tfisser il-kelma Kummerc Ġust jew kif nafuha bl-Ingliż Fair Trade?

Kummerc Ġust bhala moviment globali beda minn persuni li kienu qed jsiru konxji ta' kif taħdem is-sistema ekonomika kapitalista ta' sfruttament, fejn filwaqt li hafna nies huma nvoluti fil-linja tal-produzzjoni, sakemm dan jasal għand il-konsumatur, minn jaħdem l-aktar, qed jithallas l-inqas.

Minn dan il-hsieb, bdew jiġu ffurmati l-koperattivi. Wiehed isib ġiex oqsma ta' koperattivi, għandek dawk il-koperattivi tal-produtturi tal-materja prima (eż bdiewa li jipproduċu l-coffee beans etc) u dawk li jimpurtaw il-materja prima u huma stess johlqu l-prodott finali. Il-kunċett tal-Kummerc Ġust hu li l-persuni involuti fil-proċess tal-produzzjoni jithallsu b' mod ġust u mhux kif isir fis-sistema ekonomika kapitalista li hi bbazata hafna minnha fuq cheap labour, b'siġħat twal ta' xogħol u pagi baxxi.

Fis-sistema mhaddma taħt il-qafas tal-Kummerc Ġust m'għandekx l-involviment ta' middle man jew sidien ta' kumpaniji.

L-involviment ta' sidien, li hu mhaddem f'sistema kapitalista, ma jeżistix f'din is-sistema.

Għalhekk il-prezz mhallas għal dawk kollha involuti fil-proċess tal-kummerc ġust jasal biex jkun wiehed dinjituż, għax qed jelimina mil-proċess dawk il-persuni kollha li qed jithallsu pagi eżorbitanti għax huma is-sidien jew negozjanti ta' tali prodott. Ir-riklamar wkoll jiehu ammont kbir tal-profitt tal-kumpanija, li dan ma jmurx fi bwiet il-haddiema.

Marthese kompliet tgħid li l-iktar haġa mportanti fil-Fair Trade huwa li nies involuti fil-proċess huma mhallsa paga ġusta, li tgħinhom jgħixu haġja diċenti.

Fejn qabel dawn in-nies kienu jaqilgħu \$2 f'gurnata llum qed jaqilgħu aktar. Bil-pagi baxxi li kellhom ma setgħux javvanzaw f'hajjithom u tbatu l-komunitá kollha. Ġieli lanqas kellhom flus biżżejjed biex jgħixu, jhallsu għall-edukazzjoni u l-kura ta' tfal tagħhom.

Għalkemm il-prezz mill-Fair Trade għall-bdiewa mhuwiex kbir hafna, imma huwa biżżejjed biex jgħinhom jgħixu haġja diċenti. Eż fejn qabel taħt sistema kapitalista minn jipproduċi l-cocoa (ingredjent prim biex issir iċ-ċikkulata) kienu jaqgħilu 0.03% tal-profitt, f'sistema tal-Kummerc Ġust dawn jaqilgħu ma' 4% u l-kumpliment jiqqassam mal-persuni l-oħra kollha nvoluti fil-produzzjoni sakemm dan jasal għand il-konsumatur.

Ta' kull sena dawn iridu jagħtu premium li jmur direttament fil-komunitá biex jagħmel tajjeb għall-edukazzjoni ta' tfal, saħħa etc. Dan ifisser li għandek sinerġija shiħa b'rispett lejn il-komunitá, il-haddiema u l-ambjent. Mil-kultivazzjoni tal-materja prima, sa l-proċess ta' thaddim, il-produzzjoni u distribuzzjoni tal-prodott.

Biex tiehu l-marka tal-Fair Trade trid tiggarrantixxi pagi ġusti, rispetta lejn l-ambjent u responsabilitá shiħa lejn il-komunitá.

Ilum għandek diversi kumpaniji privati li huma wkoll qed jipproduċu parti mil-prodotti tagħhom taħt il-marka ta' Kummerc Ġust, kif biddel il-hsieb jew il-kunċett tal-Fair Trade fuq livell globali?

Bhalissa huma l-ftit il-kumpaniji li qed jagħmlu dan. Eż Tesco qal li se jibda jgħib prodotti li lkoll huma Fair Trade. S'intendi jekk jkun hemm id-domanda, dan se jixpruna l-kumpaniji biex jaqilbu għal aktar prodotti li huma mhaddma f'sistema tal-Kummerc ġust. B'hekk se jgawdu aktar dawk li jipproduċu u sistema ssir aktar ġusta. Tajjeb ngħidu li għandek produtturi li huma stess

qalbu għal sistema ta' Fair Trade għax se jithallsu aktar.

Hawn qed insemmu l-aktar l-agrikoltura għax minn hemm tingieb l-ammont kbir tal-materja prima fil-produzzjoni ta' prodotti tal-ikel. Hawnhekk insibu hafna sfruttament minn kumpaniji ta'

haddiema bdiewa, dhul baxx u faqar fost il-komunitajiet. Teżisti wkoll il-problema ta' nuqqas ta' edukazzjoni fost il-komunitajiet fil-pajjiżi ta' tielet dinja dwar il-kunċett tal-Fair Trade.

Minn huma dawk l-organizzazzjonijiet li jipromwovu it-thaddim tas-sistema tal-Kummerc Ġust?

Żgur li l-International Labour Organisation (ILO) tippromwovi dan il-qasam peress li f'din is-sistema ma hemmx sfruttament ta' haddiema u bdiewa. Hemm gvernijiet li qed jgħinu dan il-qasam fosthom l-Ecuador, fejn il-Gven Xellugi Correa dahhal diversi miżuri sabiex il-prezz tal-produzzjoni tal-banana ma jinżilx fl-livell baxx li jagħmilha diffiċli li koperattivi jibqgħu kompetittivi f'dan is-settur. Fl-Amerika Latina hemm hafna aktar kuxjenza f'dan il-qasam u sabiex il-koperattivi jissahħu aktar.

Marthese kompliet tgħid li l-Moviment tal-Fair Trade jħares lejn il-kwistjoni tal-kumpaniji li jemalgamaw il-Fair Trade fil-produzzjoni tagħhom b'kawtela. Żgur li hemm vantaġġi u zvantagġi. Eż jista' jkollok prodott li l-materja prima tiegħu ma tkunx kollha mill-'Fair Trade', imma tkun fuq perjodu fis-sena. Jew inkella il-bdiewa jithallsu ammont ġust għal perjodu u wara ċertu żmien din tittnaqqsilhom. Allura hemmhekk jibdedw il-problemi.

Minn banda l-oħra, il-fatt li n-nies se jaraw aktar il-marka tal-Fair Trade fil-hwienet, in-nies se jsiru aktar konxji fuq il-Fair Trade, jistaqsu aktar u forsi jibdedw jixtru aktar prodotti li huma Fair Trade. Imma kif qed ngħidu hemm

il-problema reali ta' 'Green Washing' li qisu issa l-kumpaniji multinazzjonali saru xi organizzazzjoni 'tajba' u mhux wahda li tisfrutta. Imma hemm minn jittama li dan jista' iwassal biex il-produzzjoni kollha tal-kumpanija tinqaleb kollha għal 'Fair Trade'.

Dan l-aħhar hareġ rapport internazzjonali li jgħid li 60% tal-haddiema fid-dinja huma mhaddma b'kuntratt temporanju tax-xogħol (Prekarju). Kif taħseb jista' jgħin il-Fair Trade f'dan il-qasam?

Nħares lejn dawn iċ-ċifri bhala kontradizzjoni fiha nnifisha fejn għandek haddiema li qed jithaddmu b'kuntratt temporanju li joffri pagi baxxi u insigurtá, imbagħad fl-istess waqt ngħidu lil dawn l-istess haddiema biex jixtru prodotti tal-kummerc ġust fejn il-haddiema għandhom paga ġusta u aktar sigurtá ta' impjeg.

Il-haddiema fil-qasam tal-Fair Trade għandhom aktar sigurtá ta' mpjeg. Filwaqt li għandek ħarsien aktar tal-ambjent naturali u l-ekoloġija tal-post. Forsi tkun holma li sistema kollha tinbidel f'din id-direzzjoni biex niġġieldu l-prekarjetá, nħarsu aktar l-ambjent naturali u neqirdu l-faqar globali.

Tbezzgħani l-fatt li z-zgħażaġh qed jaċċettaw dan il-mudell għid fis-suq tax-xogħol ta' kuntratti temporanji. Żgur li dan it-tip ta' mpjeg qed jgħib insigurtá fost il-ġenerazzjoni zghazugħa fejn dawn isibuha diffiċli jibnu l-futur tagħhom.

Kif jista' wiehed jgħin f'dan il-qasam?

Wiehed jista' jgħin billi hu stess jixtri prodotti li huma bil-marka Fair Trade, kif ukoll jissieheb bhala volontier mal-Koperattiva Kummerc Ġust.

Anke billi jhegġegħ nies oħra jifmu x'inhu Fair Trade. Minn naħa tagħna qed nagħmlu dan b'diversi kampanji edukattivi f'diversi skejjel u f'postijiet pubbliċi madwar Malta u Ġhawdex.

Minn hawn nixtieq niringrazzja lil membri ta' Zminijietna - Lehen ix-Xellug fejn bhala organizzazzjoni qed tippromwovu l-Fair Trade.

Ritratt: Te bil-marka Fair Trade. Wiehed minn hafna prodotti li wiehed isib jixtri mill-Hanut Arka tal-Koperattiva Kummerc Ġust fi Triq San Pawl ġewwa l-Belt Valletta.

IL-ĠLIEDA GLOBALI KONTRA L-ISFRUTTAMENT TAL-HADDIEMA

Žminijietna, b'rappreżentant tagħha ġewwa Bonn il-Ġermanja qed tippubblika l-intervista li saret ma' Sergio Chavez (ritratt) mil-El Salvador li jahdem ma' tim ta' esperti li jinvestiga l-kundizzjonijiet tax-xogħol fl-industrija ta' Textile ġewwa El Salvador.

L-intervista kienet parti minn seminar ta' jumejn li tratta l-konsum Etiku. Is-seminar kien organizzat mil-Moviment Globali favur il-Kummerċ Ġust. Malta kienet rapreżentata minn numru ta' attivisti mil-Koperattiva Kummerċ Ġust (KKĠ).

X'inhu jagħmel it-tim li tahdem int fih biex jiġġieled l-isfruttament ta' haddiema ġewwa El Salvador?

El Salvador huwa pajjiż li jipproduċi hafna. Għadna ndustrija kbar fil-qasam ta' tessuti. Is-suq tagħna huwa l-aktar dak Amerikan; imma għandna wkoll suq Ewropew. Bħala perċentwal il-pajjiż ftit jikkonsma minhabba livell baxx ta' għajxien u faqar. L-aktar nies li jikkonsmaw huma dawk sinjuri.

Il-hidma tiegħi u li ninvestiga l-abbuż u sfruttament li qed isehh fil-qasam ta' tessuti; fejn id-dritt ta' Unjin ma jeżistix; il-kumpaniji jahdmu f'segretezza fejn hadd ma' jithalla jidhol jagħmel spezzjonijiet fuq saħħa u sigurtà, u kundizzjonijiet tax-xogħol.

Bħala tim jew organizzazzjoni qed nahdmu sabiex haddiema li jahdmu fil-qasam ta' tessuti jkollhom pagi u kundizzjonijiet diċenti tax-xogħol u titjib fil-livell ta' għajxien.

Sa illum l-ebda kumpanija ma

thallas 'living wage'. F'El Salvador il-pagi huma baxxi hafna 'cheap labour'. Nemmen li l-kunċett li qed nitkellmu fuqu illum ta' *Ethical Consumption* għandu jinkludi dawn il-kwistjonijiet. Irridu nahdmu f'sinergija flimkien.

X'Kundizzjonijiet ta' mpjeg wiehed isib fil-qasam ta' Tessuti fl-El Salvador?

Kundizzjonijiet ftit li xejn. Il-Haddiema jahdmu sigħat twal ta' xogħol; daqs tnax il-siegha u aktar kuljum. Gieli anke mingħajr 'break'. Haddiem f'El Salvador jaqla' \$210 fix-xahar. Filwaqt li fil-Bangladesh, pajjiż ieħor miżgħud bl-industrija ta' tessuti jaqla' \$80 dollaru fix-xahar. Minn naħa l-oħra il-hajja hija għalja infern, fejn familji ma jaffordjawx jixtru l-bżonnijiet ta' kuljum f'dak li huwa ikel, mediċini etc. Jidher li l-awtoritajiet qed jgħalqu għajnejhom għal dawn l-affarijiet, peress li minn din l-industrija qed tgawdi l-ekonomija tal-pajjiż.

X'tahseb fuq li kumpaniji jingħataw marka u ċertifikat li jikklassifika l-kumpanija li hi hielsa minn kundizzjonijiet hżiena tax-xogħol?

Mir-riċerka li kont għamilt flimkien ma shabi fil-qasam tal-produzzjoni tal-bettieħ u l-gambli, sibt li hemm numru ta' kumpaniji li għandhom dan iċ-ċertifikat imma x'hin tevalwhom issib li mhux minnu li jirrispettaw il-kundizzjonijiet tal-haddiema u l-ambjent. Anke jhallsu pagi ferm baxxi. Ifisser li dawn il-kumpaniji ma kienux qed japplikaw ir-regoli li ċertifikazzjoni u l-marka hija msejsa fuqhom.

Il-marka kienet qed tintuża biss bħala għodda biex il-kumpaniji jagħmlu aktar profitt. Kienu qed

jingannaw u jgħieghlu n-nies jixtru prodotti li għandhom marka li ma tisser xejn.

L-investigazzjonijiet li qed isiru waslu għal titjib fil-kundizzjonijiet tal-haddiema fl-El Salvador?

Jien persuna li nħobb inkun katastrofiku. Ili nahdem f'dan ix-xogħol għal dawn l-aħħar 17-il sena. Kien hemm titjib meta tiftakar li n-nisa kienu mgħieghla jagħmlu 'pregnancy test'. Persuni HIV ma kienux jithallew jahdmu. Jekk persuna ma tilhaqx il-produzzjoni kien ikun hemm konsegwenzi ferm aghar. Illum dawn l-uzanzi tnehhew.

Il-Unjins fl-El Salvador x'qed jagħmlu?

Il-Unjins mhumiex jgħafsu għal titjib fil-pagi. Il-Unjins għandhom

il-limitazzjonijiet ta' kif joperaw. Il-pagi għadhom baxxi. Jehtieg isir aktar mil-istess moviment jew kampanja għal 'Ethical Consumption'.

Jeżisti l-użu ta' sub contracting f'El Salvador li hu sors ta' aktar sfruttament?

Iva jeżisti. Infatti kumpanija rinomata fil-produzzjoni ta' l-'sports shoes' inqabdet titrasferixxi parti mil-produzzjoni tagħha lill-kumpanija li mhix registrata. Il-haddiema kienu qed jithaddmu b'kundizzjonijiet miżeri.

Malli din l-affari giet skoperta,

il-kumpanija irtirat dan il-ftehim. Il-kumpaniji jafu jimxu b' double standarts. Tajjeb niftakru li l-kumpaniji mhumiex għaqda kari-tattiva, imma qegħdin hemm biex jagħmlu l-profitt.

Il-hidma tiegħek tidher wahda ta' riskju. Huwa minnu dan?

Iva. Irrid noqghod attent hafna, flimkien ma l-kollegi l-oħra kif noperaw. Nahdmu hafna f'dak li hu spjunaġġ fejn minn hemm isir ix-xogħol li minnu tingabar l-informazzjoni biex b'hekk tittiehed l-azzjoni. Kien hemm mumentanti fejn hajti kienet f'riskju.

X'inhu l-hsieb tiegħek għal futur fil-kundizzjonijiet tal-haddiema f'El Salvador?

Fadal hafna xi jsir. Qed nahdmu hafna biex nkomplu ntejbju l-kundizzjonijiet tax-xogħol u livell ta' l-għajxien. Il-kumpaniji se jkomplu jfittxu swieq fejn il-prezz u l-kundizzjonijiet huma baxxi. Imma

din ma tbezzgħanix. Dawn il-kumpaniji mhumiex jgħinu l-haddiema, imma bil-kontra qed jisfruttawhom. Huma 'monstri'. Il-haddiema lanqas għandhom biex ihallsu għall-pensjoni li fil-pajjiż hi wahda privata. Kullma jieħdu mil-Istat meta jirtiraw hu somma ta' darba ta' \$8,000.

Tajjeb li l-moviment tal-Fair Trade, il-moviment For Ethical Consumption, anti-sweatshirts, il-Unjins u oħrajn jkomplu jsaħħu l-kampanji tagħhom f'dan ir-rigward sabiex il-haddiema kollha fid-dinja jkollhom livell ta' għajxien diċenti u suq ta-xogħol mingħajr sfruttament. Aktar informazzjoni fuq *I Shop Fair.Net*

I AM AN ADULT

I smoke, I drink, I am a drug user, and therefore I am an adult. By the way I am fifteen years old.

By far the greatest majority of youngsters want to be considered Adults and smoking, drinking and drug use gives them that impression.

In many cultures that were forcibly destroyed, there were special ceremonies to incorporate the young into the adult state.

Some of these ceremonies are not to be recommended but some were very helpful as they gave young people something to look forward to.

Though the church has the sacrament of confirmation, this is done far too early to serve as the entrance into the adult state.

I think we, as a society should create a ritual to mark the entrance into adulthood. This

practice would lower drastically the use of smoking, drinking and drug use among adolescents. Maybe the Scouts' movement could introduce such a ceremony.

As a matter of fact I think two ceremonies should be used, one to make the transition from childhood to the state of youth and one to make the transition into adulthood.

When joining the youth status,

one would be able to have consensual sex, vote etc. so young people would feel important and their need for cigarettes etc. would diminish greatly.

Then at 18 they would celebrate another ceremony which would give them the right to join the armed forces, drive, marry etc.

I think the scouts and the girl guides should merge and offer ceremonies to all young people in the country.

**Josephine Gatt-Ciancio
Kalkara**

2015 - SENA TA' ANNIVERSARJI

John Zammit
Alleanza Liberali
johnpzammit@gmail.com

Is-sena 2015 ghalija personali ggibli diversi anniversarji ta' avvenimenti li ghaddejt matul hajti. Ghalkemm, hemm snin ohra wkoll li jien ghamilt affarijiet importanti f'hajti, imma nzerta, li din is-sena fiha aktar minn anniversarju wiehed.

Kien fis-sena 2000 (hmistax-il sena ilu) li jien zort ghal ewwel darba Brussell, il-Parlament Ewropew u l-Kwartieri Generali tal-grupp tal-Liberali fl-Ewropa, dak iz-żmien ELDR – European Liberal Democratic and Reform Parties, fejn illum saru maghrufa bhala l-ALDE – Alliance of Liberals and Democrats for Europe. Kien ftit wara li waqqaft partit Liberali għewwa Malta li huma aċċettawni bhala membru assoċjat magħhom.

Fis-sena 1990 (25 sena ilu) jien kont waqqaft l-Għaqda għad-Drittijiet ta' l-Irgiel u allura dan kien avveniment importanti kemm ghalija u anke għall-irgjel ghax bis-sahha ta' din l-għaqda flimkien mal-kumitat, fejn jien kont President/Fundatur, John Caruana Ko-ordinatur u Dr. Emmy Bezzina bhala l-avukat. Dr. Bezzina kien jiehu hsieb jagħtina pariri legali. Konna wasalna biex bdejna kampanja biex jitwaqqaf il-Qorti tal-Familja; jitnehha

l-impediment tas-safar kontra l-irgjel f'kaži ta' separazzjoni; u bdejna l-kampanja għad-dhul tad-Divorzju f'Malta; u anke hdimna biex ikun hemm il-medjazzjoni obbligatorja meta jkun hemm koppja f'separazzjoni u b'hekk diversi żwiġijiet ġew salvati. Illum dawn kollha ddaħhlu.

Anniversarju ieħor importanti ghalija kien l-esperjenza li kelli fl-1985 (tletin sena ilu) għewwa Londra bhala gurnalista mal-gurnal "Labour Weekly" tal-Partit Laburista Ingliz. Kont nirraporta minn diversi partijiet tal-Ingilterra fosthom mill-House of Commons, minn Barking Hospital fejn hemmhekk segwejt strajk li dam tmintax-il xahar peress li l-Prim Ministru Ingliza Margaret Thatcher riedet tbiegh kull ma kien ta' l-Istat.

Sadattant inqala l-inkwiet ukoll meta dahlet it-teknoloġija ġdida tal-kompjuters biex jinħadmu l-gurnali. Niftakar kont intervistajt u rajt għall-ewwel darba kif kienet qegħda ssir il-gazzetta "Today" ta' Eddie Shah li gabet revoluzzjoni fl-istampar tal-gazzetti permezz tal-kompjuters. Malta konna għadna se ndaħhlu dawn il-kompjuters u għalhekk jien kont avvanzat fl-informazzjoni speċjalment bit-tagħlim li kont hadt meta zort l-istamperija ta' Eddie Shah f'Havant, Portsmouth.

Anniversarju kbir hafna ghalia bla dubju din is-sena huwa –il

50 sena minn meta bdejt nahdem fil-gurnalizmu. Niftakar li kont nistudja l-Inġinerija Mekkanika fl-Istitut Tekniku (illum MCAST) fejn dak iz-żmien missieri kien għazilli s-sengħa tiegħu fl-1963. Izda jien ma kontx għal qalbi u kont imhajjar aktar għall-kitba u l-Gurnalizmu. Meta wasal il-waqt applikajt għal vakanza fil-Freedom Press tal-Partit Laburista u dhalt nemmen fl-1965. Bdejt nahdem mal-Freedom Press mal-gurnal "Il-Helsien". Ta' min jghid li l-gurnali tal-Partit Laburista dak iz-żmien kienu kkundannati mill-Knisja Kattolika. Li jfisser li jien kont qed nagħmel tlett dnubiet mejta kuljum u lanqas stajt inqerr. Anzi l-Kappillan ta' dak iz-żmien ta' Birzebbuga, Monsinjur Guzeppi Minuti kien ikeċċini 'l barra mill-knisja.

Kien minn hawn li jien imbagħad sibt lili nnifsi fil-politika u anke kont nikteb artikoli politiċi, l-aktar meta ġejt f'kuntatt mal-Perit Dom Mintoff, Anton Buttigieg, Danny Cremona, Lorry Sant, Agatha Barbara u oħrajn. Ma ninsieix lil Dr. Joe Brincat li għalkemm kien għadu ma lahaqx Avukat kien jigi l-istamperija jiehu hsieb il-gurnal bl-Ingliz tal-Partit Laburista "The Voice of Malta" li l-Editur tagħha kien Dr. Anton Buttigieg.

Wara li l-Perit Dom Mintoff iddeċieda li jagħlaq il-Freedom Press, eżatt wara l-elezzjoni generali tal-1971, kont ingħaqadt

ma' l-Union Press u allura ma' l-Orizzont fejn anke kont Sub-Editor. Hemm komplejt hadt esperjenza akbar f'dak li għandu x'jaqsam mal-gurnalizmu, kemm lokali u anke internazzjonali, minbarra l-kuntatti politiċi ma' Maltin u barranin, fosthom anke dawk bi twemmin Liberali.

Kien ukoll il-kors fil-Gurnalizmu li hadt kemm f'Malta, kif ukoll f'Londra li jien ghamilt hafna avvanzi u l-aktar li għeni biex ma naqlax Libelli Kriminali kienu d-diversi lezzjonijiet li kelli ma' Dr. Joe Micallef Stafrace li għallimni dwar il-Ligi ta' l-Istampa, il-Ligi Kriminali u l-Ligi Civili.

Kelli l-Professur Ian Refalo li kien il-Professur tiegħi dwar il-Ligi Kostituzzjonali. Il-Prof. Micallef jitratta l-Ligi tal-Copyright u oħrajn fuq il-Ligi Internazzjonali. Ma rridx inhalli barra lill-Professur Kenneth Wain dwar il-'privacy' u l-'invasion of privacy'.

Għadni niftakar sa illum meta kien qalilna li jekk inkun għaddej mit-triq u minn tieqa nara lil xi hadd mil-hajja pubblika jagħmel xi haġa li mhiex ġusta, jien għandi dritt bil-ligi ta' l-Istampa li nippubblikah fuq l-ewwel paġna (front page). S'intendi z-żmien jghaddi u illum jien għandi sitta u sittin sena u ninsab irtirat, imma xorta bqajt gurnalist, ghax meta tkun gurnalist tibqa' għal dejjem.

Ambjent Terzjarju

Il-bini ta' Universita Amerikana (AUM) fil-ponta taż-Żonqor, qajjem polemika kbira fil-pajjiż. Il-proġett għandu l-appoġġ popolari bbażat fuq żewġ għanijiet, waqt li kontrieh qegħdin nisimghu wkoll żewġ tipi ta' oġġezzjonijiet.

Favur huma dawk b'mira ekonomika, u oħrajn b'ghan edukattiv. Element qawwi ta' appoġġ ġej minn settur ta' nies li fil-proġett jaraw sors ekonomiku tant meħtieġ biex jistimula l-attivita ekonomika fl-inħawi.

It-tieni linja ta' hsieb favur il-proposta hija bażata fuq id-dritt li qatt ma kellna f'Malta, tal-għażla fl-edukazzjoni terzjarja. Nies ta' din il-fehma jishqu li għandu jkun hemm l-għażla f'dan il-livell ta' edukazzjoni bħalma għandna f'kull stadju ieħor.

Kontra l-proġett għandna lil dawk b'oġġezzjoni għall-bini l-barra miż-żoni ta' l-iżvilupp (ODZ), u hemm oħrajn li ma jridux edukazzjoni terzjarja privata. Mela l-edukazzjoni futura

qegħda tikkonċerna kemm lil grupp favur u anke lil ieħor kontra l-proġett.

Fin-nofs għandna d-dritt tal-għażla li qatt ma wasal fostna fl-ogħla livell edukattiv. Dawk li qed joġġezzjonaw għall-edukazzjoni terzjarja privata jemmnu li din għandha tibqa' pubblika biex tinżamm ta' l-aqwa kwalita u ma ssirx elitista. Jghidu li f'pajjiżna l-istat m'għandux mezzi biex isostni l-iprem kwalita f'kompetizzjoni f'darna mal-privat multinazzjonali.

Min-naħa l-oħra l-grupp favur l-għażla fl-edukazzjoni terzjarja, jghid li m'hemmx skop li l-edukazzjoni tinżamm strettament pubblika fil-livell universitarju biss, meta l-privat hu nkluz fil-livelli l-oħra kollha, li lkoll jippreparaw lill-istudent għal dik l-edukazzjoni oghla.

Ma jaraw ebda vantaġġ li din tinżamm esklussivament pubblika, sakemm il-formazzjoni tal-istudenti universitarji tkun tiddependi primarjament mid-

Apert - Birkirkara

direzzjoni tal-għalliema, li aktarx tkun prodott ta' sistema edukattiva privata.

NGO's u l-Ambjentalisti li fosthom hemm hafna li jaqblu mad-dritt tal-għażla fl-edukazzjoni u mal-kunċett tal-vantaġġ ekonomiku tal-proġett, ingħaqdu wara l-oġġezzjoni komuni kontra l-bini f'ODZ. Ma jridux iħallu lok għal skandli bħalma saru fil-passat b'kull xorta ta' bini illegali li kien lahaq il-quċcata b'estenzjoni ta' linji ta' l-iżvilupp u ta' lukandi bla permess, u li sar fuq art pubblika li ma kellu ebda dritt fuqha l-lukandier.

Kienet dahka fil-wiċċ li dak il-lukandier ġie mġieghel iħallas multa biex il-gvern ta' dak iz-żmien illegalizzalu dik l-ereżija u hariġlu permess qisu ma ġara xejn. Fid-dawl ta' sagrileġgi bħal dawn li sehħew fl-imghoddi, tajjeb li hawn ninnotaw ukoll li hemm sezzjoni mdaqqsqa mill-poplu li lesta tilqa' kompromess fl-użu tal-ODZ taż-Żonqor biex ma jintilifx dan l-iżvilupp.

Ma dawn il-fatti trid tkun kunsidrata wkoll l-opinjoni ta' grupp kbir ieħor ta' ċittadini li ngħaqdu favur il-proġett.

Dan kollu juri li relattivament ftit li xejn hawn nies li jaqblu kompletament mal-proġett kif propost, u ftit ukoll insibu li joġġezzjonaw kontra kull proposta ta' dan l-iżvilupp. Daqstant tvarja l-opinjoni pubblika dwar dan l-investment importanti.

Irrispettivament mid-deċizzjoni li se tittiehed dwar dan il-każ speċifiku wara din id-diskussjoni nazzjonali, żgur li jkun imperattiv li fil-konkluzjoni tal-eżerċizzju, l-partiti politiċi li għandhom jew jista' jkollhom influwenza parlamentari, jintrabtu bi ftehim konkret fuq żewġ prinċipji.

L-ewwel li l-pjan ODZ ma jinbidilx minn kif ikun fil-jum tal-iffirmar. It-tieni li tigi stabbilita data li minnha l-quddiem taht ebda ċirkustanza u għal ebda raġuni, ma jkun jista' jsir ebda bini f'ODZ, la fi propjeta tal-knisja, lanqas f'tal-privat u lanqas f'tal-istat, jekk mhux ta' urgenza nazzjonali.

The Gap between the Rich and Poor in the World.

Sammy Camilleri
Ontario, Canada

The 25 Top Hedge Fund Managers in 2009 earned an average of more than a Billion Dollars each, more than 24,000 times that of an average American Citizen.

Consider some implications of America's National Health and Stability. The United States currently borrows 40% of what it spends. The 2012 U.S Federal Budget was almost \$3.8 Trillion, a gargantuan number almost impossible to understand. This breaks down to the Federal Government spending of \$316.3 Billion per Month; \$73 Billion per Week; \$10.4 Billion per Day; \$433 Million per Hour; \$7.2 Million per Minute; \$120,370 per Second.

How much is Billion Dollars? For most of us, that number is more than we can imagine. But let's try to make it a bit simple. If you were given a dollar every second, it would take almost 32 years to become a Billionaire. And, if you are Bill Gates counting your fortune of about \$53 Billion, you would be finished by now if you started counting in the year AD330. That is when Constantine was the Roman Emperor.

Someone have put together a compelling picture of the real cost of the global inequality that

was produced a record crop of Billionaires (1011 people at last count).

What the authors demonstrate is that, while the effects of the increasing gap between the ultra-rich and everyone else is deleterious to the economy as a whole, to the environment, and even to our

Health, the Issue of Inequality and its Consequences has largely disappeared from the public debate.

Some examples of the absurdity of the situation, for instance, the former CEO of Merrill Lynch defended giving \$4 Billion in executive bonuses in 2009 as a necessary to retain the 'Best Advisors'. This was done right after these same over-achievers had steered the company to a staggering net loss of \$27 Billion and in the process helped trigger the Global Economic Meltdown.

All in all, Wall Street Bankers paid themselves a record \$140 Billion in 2009.

To put this into perspective, the 25 Top Hedge Fund Managers in 2009 earned an average of more than a Billion Dollars each, more than 24,000 times that of an average American. But not to worry these

High-Rollers are entitled to their fortunes because, in the words of Goldman Sachs CEO, Lloyd Blankfein, they are just doing 'God's work'. Such extreme wealth is far from benign.

One problem is the extent to which such disparities are anti-democratic. Concentrations of economic power translate into concentrations of political power. The ways in which the wealthy few can undermine a Democracy are Legion, such as its controls of mass media, and by

'contributions' to political parties that support these interest, (such as Mc Donalds donating to parties who oppose raising the minimum wage). Then there's the Billionaire Koch Brothers, whose oil wealth has been a principle support of the 'Tea Party' in the USA.

Not only do they advocate even lower taxes on the rich, but they oppose legislation to reduce global warming in the pursuit of higher profits. One of the worst aspects of inequality is its negative effect on the Health of those who are not well-off.

Health is a good indicator of how well a society is creating conditions that allow its citizens to develop and thrive. By this measure, almost every nationality in the Developed World, French, Italian, Japanese, Canadians, Singaporean, Swiss, Brazilian, and many others, is healthier than the average American. (A recent study of life expectancy supports this conclusion, showing that the United States has dropped to 45th place in terms of life expectancy).

To demolish the arguments that are put forward to attempt to justify the fortunes paid to the elites, and they make a very powerful case that progressive need to focus their attention on inequality in general, rather than poverty in particular.

WE MUST NOT CHANGE ITS COLOUR NOW

Luke Scicluna

On the 7th of May, 2015, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland went to the polls in what is now recognised as a historic win for the Tories. Post-election triage was quick to identify Ed Miliband as the weak link in the chain, and he did not question this identification, resigning almost immediately after the results were announced. Despite the wholesale rejection of Labour by traditionally leftist voters, such as those in Scotland who voted for the Scottish National Party, and those who turned to the Green Party's anti-austerity platform, the right wing within the party was quick to pass judgement, with figures such as Tony Blair and Chuka Umunna rushing to tar Miliband's approach as a return to the days of an obsolete, anachronistically socialist Labour.

Following Miliband's resignation, the Labour right has rushed to assert its influence – two of the candidates for Labour Party leadership are Liz Kendall and Yvette Cooper, both MPs who have readily adopted the Blairite rhetoric of "no rights without responsibilities." Together with Andy Burnham, the third candidate for the leadership, they have declared their support for various Conservative cuts, accepting the Tory line that the collapse of the British economy in the late '00s was due to Labour's overspending. Kendall and Cooper, and, to a lesser extent, Burnham, refuse to take a progressive stand on issues such as the minimum wage, British nuclear disarmament, the growth of income inequality, and just taxation, with Kendall going as far as to say that "we cannot help the weak by rallying against the strong."

Miliband's regressive stances on issues like immigration, austerity, and weapons of mass destruction put the lie to his characterisation as a member of the Red Guard. Yet the neo-liberal right, whether within the Labour Party or without it, has succeeded in leading the party down the path of fiscal conservatism, staunch British nationalism, and the wish to be dissociated from its past engagement with class struggle, workers' rights, and trade unionism. Many consider Labour's sharing of a campaign platform with the Conservative party when it came to the Scottish Referendum to have been a mistake, and there is a lot of opposition to its efforts to characterise itself as the only truly pro-EU party in the United Kingdom, a position was perhaps the key source of its defeat.

Labour's greatest failing in this regard was not its support for EU membership, but its failure to re-orient the EU debate. Throughout the UK, there is widespread disillusionment with the EU at levels not seen before, and the debate has been thus far successfully framed by UKIP and the true-blue wing of the Conservative party as a debate on the (un)desirability of migrants. Nobody within mainstream Labour has thought to openly question the increasing loss of popular sovereignty in favour of legislative centralisation in Brussels, where decisions are made by the unelected EU Commission, and where British MEPs make up a minority (73/751) of the European Parliament, elected, for the most part, to rubber-stamp the actions of the Commission; indeed, the only real challenge to such centralisation has been an alarming threat, by Secretary of State for Justice Michael Gove, to leave the jurisdiction of the European Court of Human Rights. Nobody has thought to question the increasing drift

to the right of the European Commission and EU institutions, as exemplified by these institutions' bullying – there is no other word – of the Greek government into accepting its economic diktats. Most of all, nobody has dared to express the thought that the Common Market mightn't be such a good idea after all, in a climate where Europe is flooded by an influx of cheap, mistreated labour from the East, and with the threat of TTIP looming on the horizon. Labour have patently failed to engender a progressive debate on issues such as democratic sovereignty, accountability, and popular participation.

As the leadership contest drags on, Jeremy Corbyn's candidature (see photo) offers some small hope for a return to Labour's founding principles. Corbyn's lifelong refusal to sell his principles out is worrying to a party elite more concerned with returning to power than with defending the causes that it was established to defend. His reputation is that of a staunch socialist; his long and storied history as MP for Islington North, to which he was first elected in 1983, and to which he has consistently been elected since, is the story of a politician who has never been afraid of controversy – amongst other things, he was one of the few MPs to support negotiations with Sinn Fein during the height of the Troubles in Northern

Ireland, he helped to fight a bitter campaign against Britain's involvement in the Iraq war, and he has defied the Labour Party whip hundreds of times.

Corbyn is in favour of a progressive re-examination of the UK's relationship with the EU. He is also in favour of the abolition of tuition fees for tertiary education, the raising of the minimum wage to a living wage, and the renationalisation of various industries and services privatised by Thatcher and Blair. Much like the SNP, the Green Party, and Plaid Cymru, he is against weapons of mass destruction, and has spoken against the renewal of Britain's Trident programme of nuclear missiles. He has been a key presence in the anti-austerity movement which has sprung up as a reaction to the billions of pounds in welfare and benefit cuts being implemented by the British Government. Above all, he brings a refreshing change to a party which is consumed by its efforts to outdo even Cameron's own outlandish proposals on austerity.

Those who blame the loss of the election on Miliband's supposed leftism have been quick to make Corbyn the target of a renewed assault. The loss has brought into the open the contradiction between Labour's historical location as the party of the British worker, and its contemporary desire to appear relevant and hip with the times, one which the reaction to Corbyn's nomination accentuates. It remains to be seen whether, as one of Britain's most-loved MPs who polled 60% of the vote in his local constituency, his charisma, principled nature, and good heart can win out over more worrying interests within the party.

APPELL LILL-KUNSILLI LOKALI

“Waqqufu l-Użu tal-Ħerbicida fil-Lokalita”

F'diskussjoni pubblika organizzata mil-*'The Clean Food Movement'* fil-Jum Internazzjonali kontra l-Monsanto (l-ikbar kumpanija tal-GMOs) gie diskuss l-użu u l-impatt tal-herbicida fil-lokalitajiet Maltin.

Infatti minn l-istess riċerka li għamel il-Moviment wera biċ-ċar li hemm numru kbir ta' kunsilli lokali li ta' kull sena qed jagħtu permess biex jibqgħu jisir l-użu tiegħu.

John Portelli mil-organizzazzjoni *MOAM* u f'isem il-Moviment qal “li dan l-herbicida huwa velenu u qed jintuża f'toroq fl-abitat u għanna pubbliċi. Matul is-snin l-użu tiegħu anke beda jintuża mil-bdiewa fil-produzzjoni tal-ikel għax jeqred kull ħaxixa li ahna nġidulha ‘selvaġġa’ li tikber fl-għelieqi.

Jekk l-entitajiet li qed jagħmlu manutenzjoni ta' toroq u għanna pubbliċi jagħmlu użu minn dan il-‘pesticida’, dan ovvjament qed iżidu l-inċidenza ta' mard fost il-poplu Malti.

L-organizzazzjoni *Friends of the Earth (Malta)* fl-2013 wkoll kienet hejjet studju fuq l-użu ta' din il-herbicida. Minn dan l-istudju irrizulta li Malta għanda l-ogħla inċidenza ta' ‘residwi’ ta' dan l-herbicida fil-ġisem tagħna b'90%.

John Portelli kompli jgħid li huwa nkwetanti meta għad għandek kunsilli lokali li qed jippermettu kuntratti jew haddiema tagħhom stess jużaw dan il-prodott biex jneħħu ħaxix ‘ħazin’ f'toroq ma' djar tan-nies u f'postijiet pubbliċi.

Dan huwa att kriminali, issa li għandna *policy* ċara li titkellem kontra l-użu ta' din il-herbicida fil-lokalita. Il-Policy ‘*Malta National Action Plan for sustainable use of pesticides 2013/2018*’ tipprojbixxi l-użu ta' herbicidi f'postijiet urbani fejn jgħixu nies u f'postijiet pubbliċi bħal għanna pubbliċi etċ,

speċjalment fejn hemm persuni vulnerabbli bħal trabi, tfal, anzjani, nisa tqal u nies morda. Bl-użu ta' dawn il-prodotti nemmen li l-problema ta' mard f'Malta qed inkabbruha”.

Waqf l-attività pubblika Kontra l-Monsanto l-organizzazzjonijiet li jiffurmaw il-moviment ambjentali ‘*The Clean Food Movement*’ appellaw il-Gvern biex jwaqqaf il-kunsilli lokali milli jibqgħu jużaw dawn il-pesticidi fil-lokalita. Ir-riċerka li għamel dan il-moviment ambjentali wera li 9% tal-Kunsilli Lokali f'Malta qalu li qed jippermettu l-użu ta' din il-herbicida fit-toroq tagħna, filwaqt li 19% qalu li mhux jippermettu l-użu ta' dan il-pesticida, imma

qed jużaw metodi mekkaniċi tradizzjonali biex jaqtgħu l-ħaxix ‘ħazin’.

L-istess riċerka uriet li 63% tal-Kunsilli Lokali ma ppartecipawx f'dan l-istudju.

John Portelli f'isem *The Clean*

Food Movement qal “li dana juri li hemm apatija mill-kunsilli lokali lejn l-istess residenti li fl-aħħar mill-aħħar eleġuom hemm”.

Ralph Cassar mil-Alternattiva Demokratika (AD) u Kunsillier Lokali ta' H'Attard qal “li l-użu ta' dan il-pesticida kien rampanti fil-lokalitá tiegħu. F' H'Attard l-użu tiegħu inqata' wara persistenza minn naha tiegħi, u din ma kienetx ħaġa faċli. Il-problema li mhux kif tiddeċiedi biss, imma l-implimentazzjoni ta' din id-deċizzjoni u kif se tikkontrolla. Problema oħra hija meta jkollok ‘sub contracting’.

Nemmen li ma tantx hawn tagħrif ‘*awareness*’ mill-istess kunsill

lokali dwar il-perikli ta' dawn il-herbicidi fil-lokalita”.

Edward Mallia mil-*Friends of the Earth Malta* qal “li mit-testijiet li saru mil-FOE f'Malta u mibgħuta fl-Laboratorji fil-Ġermanja hareġ li Malta kellha l-ikbar inċidenza ta' dawn ir-residwi fil-ġisem. Mit-testijiet li saru f'Malta fuq tnax il-persuna wera li jien li noqgħod H'Attard, quddiem skola primarja kelli l-ikbar ammont ta' dawn ir-residwi u tieni mil-Ewropa kollha.

Minn fejn gbarthom ma nafx u żgur li l-ammont tagħhom fil-ġisem tagħna mhux tajjeb. Il-ġisem żgur li mhux attrezzat għalihom. Imma issa li l-istudji qed juru li dan qed jispicċa fil-ġisem tagħna, allura l-użu tiegħu għandu jieqaf. Il-WHO ukoll tkellmet fuq l-effetti li jista' jikkaguna l-herbicida. Data eżatta ma hemmx dwar l-impatt tagħhom fuq il-bniedem, imma indikazzjonijiet hemm li dan jagħmel ħsara u li jista' jżid il-mard”.

Wiehed jistaqsi għalfejn qed nattakkaw il-Monsanto? Monsanto huwa l-ikbar produttur ta' dawn il-herbicidi qerrieda u huwa minn ta' quddiem fil-produzzjoni tal-GMOs. Rigward il-GMOs sa llum għad ma hemm data dwar l-impatt tagħhom fuq il-bniedem. L-istess GMOs fihom sustanza tal-herbicida biex ix-xitla tkun rezistenti għall-bacteria u l-mard”.

Ritratt: Protesta Kontra l-Monsanto u l-użu tal-Ħerbicida ġewwa l-Belt Valletta f'Mejju li għadda.

60% tal-Haddiema Fid-Dinja m'għandhomx kuntratt ta' mpjieġ

60% tal-Haddiema fid-dinja ma' għandhomx kuntratt ta' mpjieġ, u hafna minn dawn jaħdmu għal rashom.

Fost dawk li għandhom impjieġ imħallas, huma biss 42% li għandhom impjieġ permanenti (regolari). F'Malta l-persentaġġ ta' haddiema b'impjieġ regolari għadu wiehed oġhli ta' 77.5%, favorevoli għall-haddiema għax itihom sigurtá fl-impjieġ tagħhom, dħul fil-paga b'mod regolari biex jmantnu l-familja tagħhom u sigurtá biex jtejjbu l-livell tal-għajxien tagħhom u tal-familja.

Stharriġ ippubblikat mil-Organizzazzjoni Internazzjonali tax-Xogħol (ILO), Aġenzija tan-Nazzjonijiet Uniti jgħid li f'aktar minn 180 pajjiż, li jkopri 84% tal-forzi tax-xogħol fuq livell globali, kwart

biss tal-haddiema għandhom impjieġ stabbli.

Filwaqt li tlett kwarti huma mhaddma b'kuntratt temporanju, jew mingħajr kuntratt ta' xejn jew b' impjieġ mingħajr ħlas mal-familja tagħhom. Skond ILO, in-numru ta' haddiema b'xogħol li jrendi qed jikber, iżda għadu biss in-nofs tal-impjieġi fid-dinja.

L-istess studju jgħid li dana jiddependi mir-reġjun ġeografiku, wkoll, fejn għad hemm inugwaljanzi kbar.

Per eżempju, fil-pajjiżi li qed jiżviluppaw u fl-Ewropa per se 8 minn kull 10 haddiema għandhom impjieġ bħala dipendenti (impjegati ma' xi hadd). Filwaqt li fin-naħa t'isfel ta' l-Asja u fl-Afrika ‘Subsaharian’ tnejn biss minn 10

għandhom dan it-tip ta' mpjieġ.

L-Italja huwa wiehed mil-pajjiżi fl-Ewropa bl-ogħla rata ta' inugwaljanza f'dak li hu dħul tal-paga.

Minn banda l-oħra l-istess studju jgħid li qed jonqos it-tkabbir fl-impjieġi fid-dinja: fejn minn 2011 sa llum it-tkabbir waqaf għal

1.4% fis-sena, kontra 1.7% li kien irreġistrat minn 2000 sa 2007.

Fil-pajjiżi żviluppatti u fl-Unjoni Ewropea it-tkabbir fl-impjieġi filmedja telgħet 0.1% fis-sena aktar, meta mqabbel mal-perjodu ta' bejn 2000 u 2007 li dak iż-żmien il-persentaġġ tal-impjieġi kien ta' 0.9% fis-sena.

Abbonament Gazzetta Żminijietna

Isem: _____ Kunjom: _____
Indirizz: _____
E-mejl: _____
Sena: (€5) Sentejn: (€10)

Ibghat din il-formola lil Żminijietna P.O Box 35 Sliema. SLM1000 ma' ċekk jew direttament fil-Kont Bankarju BOV 40013290155